

Түркістан облысы ДСБ «Сарыағаш
аудандық орталық ауруханасы»
ШЖҚ МКК басшысының
24 мамыр 2023 жылғы
№ 321 н/к бұйрығына **5-қосымша**

Түркістан облысының денсаулық сақтау
басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы
«Сарыағаш аудандық орталық ауруханасы»
мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының
сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы «Сарыағаш аудандық орталық ауруханасы» мемлекеттік коммуналдық кәсіпорнының сыбайлас жемқорлыққа қарсы **Стандарты**.

Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабының 2-тармағына, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің қоғамдық қатынастардың жекелеген салаларында бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу бойынша әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының шаруашылық жүргізу құқығындағы «Сарыағаш аудандық орталық ауруханасы» мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны (бұдан әрі – Кәсіпорын) қызметкерлерінің белгіленген ережелерді мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған әкімшілік-басқару персоналы мен инженерлік-техникалық персоналының іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға, құқықтық сауаттылықты арттыруға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеуге бағытталған ұсынымдар жүйесін құру.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаттары:

- қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарларының алдын алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және енгізу:

- Кәсіпорын қызметінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін және функцияларын жүзеге асыру кезінде пайдаланылады;

- Кәсіпорынның барлық қызметкерлері орындауға міндетті;

Кәсіпорын қызметкерлері Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты тиісінше орындамағаны үшін жеке жауапкершілікте болады.

Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар өз қызметінде міндетті:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы күреске белсене қатысуға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнамасының сақталуына дербес жауапкершілікте болуға;

- адал, әділ, қарапайым болуға, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестермен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, сыпайылық пен дұрыстық танытуға;

- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдер қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;
- өз іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сын туғызбау, сын үшін қудалауға жол бермеу, сындарлы сынды кемшіліктерді жою және қызметін жақсарту үшін пайдалану;
- әріптестерінен жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;
- кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда кез келген адамға көмектесу үшін заңға қайшы келетін және Кәсіпорынның мүдделеріне қарсы бағытталған әрекеттерді жасамауға;
- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыруына кедергі келтіретін әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеуге;
- басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермеуге;
- өз функцияларын және қызметтік міндеттерін орындағаны үшін сыйақыларды, оның ішінде заңды және жеке тұлғалардан ақшалай қаражаттарды, қызметтерді, сыйлықтарды, тауарларды қабылдамауға;
- мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;
- «Ақпаратқа қол жеткізу туралы» Заңда көзделген жеке және заңды тұлғалардың мәліметтерін беруден бас тартпауға;
- шындыққа сәйкес келмейтін ақпаратты таратпау;
- қызмет бабын асыра пайдалануға, негізсіз бюрократия көріністеріне, сондай-ақ дөрекілік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеуге;
- Кәсіпорынның құзыретіне жататын мәселелермен жүгінген адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;
- жеке мәселелерін шешу кезінде және т.б. ұйымдардың, Кәсіпорын қызметкерлерінің және басқа да тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға;
- заңдылық принципін басшылыққа алуға, Қазақстан Республикасы Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтауға.

1. Өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- өздерінің лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыруға;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;
- белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды жедел қарау немесе қағазбастылық үшін кандай да бір пайда алуға бейімділік туралы дереу басшылыққа хабарлауға;

- әріптестерге, басшыларға және басқа да лауазымды тұлғаларға сыйлық бермеуге және мүліктік пайда, жеңілдіктер немесе артықшылықтар алу үшін қызметтік емес қызмет көрсетпеу;

- тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерін орындаудағы жеке мүдделердің, сыбайлас жемқорлық мінез-құлыққа бейімділігінің және сыйлық алудың туындауы туралы хабарлауға;

- жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге, қызметтік міндеттерін орындауда олардың ықпалына тәуелсіз болуға;

- орындауға алынған тапсырманың заңдылығына күмәнданатындығы туралы тікелей басшыға дереу жазбаша хабарлауға;

- жасалған немесе жасалып жатқан сыбайлас жемқорлық әрекет туралы басшылыққа дереу хабарлауға;

- қарамағындағы қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты анықтау;

- мүдделер қақтығысының алдын алуға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жоюға шаралар қабылдауға;

- егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына қатысты болса, жоғары тұрған басшылыққа жүгінуге;

- қарамағындағы қызметкерлер арасында жұмыс көлемінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу;

- өз қызметінің нәтижелерін бағалауда, сондай-ақ көтермелеу мен жазалау шараларын қолдануда әділдік пен объективтілікті көрсетуге;

- қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешуде бағыныштылардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

- өз қызметінің нәтижелерін бағалауда, сондай-ақ көтермелеу мен жазалау шараларын қолдануда әділдік пен объективтілікті көрсетуге;

2. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын дайындау кезінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезеңінде азаматтардың заңмен бекітілген құқықтары мен бостандықтарын қатаң ескеру;

- әзірленген ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге қайшы келмеуі керек;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде Кәсіпорынның және басқа заңды тұлғалардың заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеу;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобалары Кәсіпорынның құзыретінен шықпауы керек;

- басқа құрылымдық бөлімшелердің мүдделерін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттардың әзірленген жобалары тиісті құрылымдық бөлімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуі тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды қолданбауға;

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүдделері үшін нормаларды қабылдауға жол бермеу.

3. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуларды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға ұсынылады:

- сатып алуға жұмсалған қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға;
- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беруге;
- сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету;
- сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу;
- атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) өзі тартқан қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге.

4. Кәсіпорынның қызметі саласында туындайтын өзге де қатынастар кезінде:

- өтініштерді қабылдаудан негізсіз бас тартуға, оларды қараудағы қағазбастылыққа және жалған мәліметтер беру фактілеріне жол бермеуге;
- жеке мүліктік және мүліктік емес игіліктер алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін пайдаланбау;
- дөрекілік, адамдық қадір-қасиетті қорлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеу;
- туыстық, қауымдық және жеке адалдық белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз ету;
- орындауы анық мүмкін емес немесе өзінің қызметтік міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңға қайшы келетін бұйрықтарды бермеуге;
- Кәсіпорын қызметкерлерімен немесе асырауындағы адамдармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы кездейсоқ ойындарға қатыспауға;
- Іскерлік этика кодексін сақтауға;
- Кәсіпорын басшылығының және (немесе) құқық қорғау органдарының назарына өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы істерді дереу жеткізуге;
- Қазақстан Республикасының заңында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік көзделген теріс қылық пен басқа да құқық бұзушылықтардың алдын алуға және т.б.;
- Кәсіпорын қызметкерлерін қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындауға тартуға жол бермеу;
- азаматтар мен заңды тұлғалардың құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін сақтауды және қорғауды қамтамасыз етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімде олардың өтініштерін қарауға және олар бойынша қажетті шаралар қабылдауға;
- басшылардың тапсырмаларын, Кәсіпорынның лауазымды адамдарының өздерінің лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен нұсқауларын орындауға;

- Кәсіпорын қызметкерлерінің жеке өміріне, ар-намысы мен қадір-қасиетіне әсер ететін ақпаратты жария етпеуге;

- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтауға.

Кәсіпорын қызметкерлерінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылау Кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.
